

- Γιάννης Μηλιός συνέντευξη εφημερίδα *Επενδυτής*, 19/10/2013.
- Πώς αξιολογείτε και εξηγείτε αυτή την τρομακτική ασάφεια και τις αντιθέσεις μεταξύ των δανειστών- Ε.Ε. και ΔΝΤ- στο θέμα της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους; Και ποια εκτιμάτε ότι θα είναι η λύση που θα προκρίνουν;

Η αντίθεση αυτή είναι γνωστή εδώ και έναν περίπου χρόνο. Το ΔΝΤ υπαινίσσεται ότι «αναγκάστηκε» να συμφωνήσει τον Νοέμβριο 2012 να συνεχίσει να χρηματοδοτεί έως τον Ιούνιο του 2014 ένα μη βιώσιμο δημόσιο χρέος. Αυτή η συμφωνία παραβιάζει το καταστατικό του, κάτι που προκάλεσε τριβές και στο εσωτερικό του. Η ευρωπαϊκή πλευρά της τρόικα προκρίνει μια λύση που δεν αίρει αυτό το πρόβλημα. Το ΔΝΤ καλείται και πάλι να συμμετάσχει σε ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης του χρέους που εξακολουθεί να μην είναι βιώσιμο. Σήμερα είναι ακόμη πιο δύσκολο να το αποδεχτεί, γι' αυτό η ένταση μεταξύ των μερών της τρόικα είναι πιο έντονη από πέρσι. Εκτιμώ όμως ότι θα καταλήξουν σε μια συμφωνία, κυρίως γιατί το ποσό του δανείου είναι σχετικά μικρό. Είναι πιθανόν να αλλάξει ο τρόπος συμμετοχής του ΔΝΤ για να σωθούν τα προσχήματα.

- Προξενεί, επίσης, εντύπωση η ευκολία με την οποία «αδειάζουν» την ελληνική κυβέρνηση. Τη μια μέρα διαρρέεται το σχέδιο για το 50ετές ομόλογο, την άλλη διαψεύδεται. Έπειτα, ο κ. Στουρνάρας παρουσιάζει λύση για το δημοσιονομικό κενό και ο κ. 'Ασμουσεν της ΕΚΤ τον διαψεύδει. Πώς τα ερμηνεύετε;

Ο κ. Στουρνάρας παραπλανά τον ελληνικό λαό αναφορικά με τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημόσιου χρέους. Ταυτιζόμενος με τα συμφέροντα του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου και τη νεοφιλελεύθερη πολιτική των ευρωπαϊκών ελίτ, προανήγγειλε ένα σχέδιο για επιμήκυνση των δανείων της τρόικας στα 30 και 50 έτη, χωρίς κούρεμα, με εξασφάλιση υποτίθεται της χρηματοδότησης του χρέους, ανεξάρτητα από το μη διαχειρίσιμο ύψος του, 176% του ΑΕΠ.

Όμως ο κ. Στουρνάρας συνειδητά παρέλειψε να αναφερθεί στο ύψος των επιτοκίων. Μια έξοδος της Ελλάδας στις αγορές με επιτόκια άνω του 5%

δημιουργεί μη ελέγξιμη δυναμική στο χρέος. Θυμίζω ότι ένα πολύ μεγάλο τμήμα του χρέους υπόκειται σε κυμαινόμενα επιτόκια (τα διακρατικά δάνεια από τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα δάνεια από τον EFSF και τα δάνεια από το ΔΝΤ). Αυτά τα επιτόκια καθορίζονται από τις αγορές χρήματος και από τις νομισματικές πολιτικές των κύριων κεντρικών τραπεζών (FED κυρίως και ECB δευτερευόντως). Το γεγονός ότι για λόγους διαχείρισης των συνεπειών της παγκόσμιας κρίσης του 2008 τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών παραμένουν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, που οδηγεί και στα τρέχοντα χαμηλά επιτόκια για το τμήμα του δημόσιου χρέους που έχει κυμαινόμενο επιτόκιο, δεν σημαίνει ότι και την επόμενη δεκαετία θα παραμείνουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα.

Αλλά ούτε κι αυτό το σχέδιο φαίνεται ότι μπορεί να προχωρήσει ως έχει καθώς δεν απομειώνει καθόλου τον όγκο του χρέους, κάτι που φαίνεται ανεπίτρεπτο για το ΔΝΤ. Όπως έχω πει πολλές φορές στο παρελθόν η κυβέρνηση δεν πρέπει να θεωρείται ένας παράγοντας με διαφορετικά συμφέροντα από αυτά της τρόικα. Όλες αυτές οι υπονομευτικές για το κύρος της χώρας παλινωδίες που περιγράφετε είναι απλώς επικοινωνιακά παιχνίδια, χρήσιμα για να παριστάνει η κυβέρνηση ότι παίζει κάποιο ρόλο για όσο χρόνο απαιτείται μέχρι να συμφωνήσουν οι Ευρωπαίοι με το ΔΝΤ. Στην πραγματικότητα η κυβέρνηση είναι άπραγη και εκλιπαρεί για λίγο περισσότερο πολιτικό χρόνο τους δανειστές.

- Η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το στοίχημα των πρωτογενών πλεονασμάτων μπορεί να οδηγήσει σε πειστικά επιχειρήματα υπέρ μιας γενναιόδωρης αναδιάρθρωσης του χρέους. Έχει αυτό κάποιον ρεαλισμό;

Δυστυχώς δεν έχει. Οι δανειστές γνωρίζουν ότι τα πρωτογενή πλεονάσματα που επιτυγχάνονται με τις υφεσιακές πολιτικές λιτότητας είναι ιδιαίτερα εύθραυστα και εξαρχής υπονομευμένα. Δεν είναι ζήτημα τύχης ότι μετά από τρία και πλέον χρόνια εφαρμογής αυτών των πολιτικών προκύπτουν συνεχώς δημοσιονομικά κενά! Επιμένω στο εξής: Ο πραγματικός στόχος κυβέρνησης και τρόικα δεν είναι η δημοσιονομική εξυγίανση. Χρειάζονται το χρέος ως μπαμπούλα για να συνεχίζουν την ίδια πολιτική.

- Ο κ. Στουρνάρας υποστήριξε ότι το μνημόνιο είναι το μόνο σοβαρό κείμενο που διαθέτει το ελληνικό κράτος. Κι ίσως από την άποψη των αλλαγών που

επιφέρει στο κράτος και την κοινωνία να είναι έτσι. Υπάρχει ένα «αντιμνημόνιο» με την πληρότητα και τη δεσμευτικότητα του μνημονίου;

Τι να πει κανείς για αυτήν την αποστροφή του κ. Στουρνάρα. Ούτε ο ίδιος να είχε γράψει το μνημόνιο δεν θα έπρεπε να πει κάτι τέτοιο, δεδομένης της κοινωνικής καταστροφής που έχει επιφέρει στην πλειοψηφία της κοινωνίας η πολιτική που εφαρμόζεται στη βάση αυτού του κειμένου. Η δική μας πολιτική δεν είναι το αρνητικό πρόσημο του μνημονίου, δεν είναι «αντιμνημόνιο». Πρόκειται για ένα Πρόγραμμα Δημοκρατικού Μετασχηματισμού που έχει στόχο να αλλάξει την ελληνική κοινωνία προς μια κατεύθυνση που δεν έχει επιχειρηθεί από καμία πολιτική δύναμη που έχει κυβερνήσει από την μεταπολίτευση μέχρι σήμερα. Συνεπώς είναι πιο «πλήρες» από το μνημόνιο και πιο δεσμευτικό για εμάς. Κανένα πολιτικό πρόγραμμα όμως δεν μπορεί να είναι δεσμευτικό, παρά μόνο με τη θέληση του λαού. Αν ήταν διαφορετικά, τι νόημα θα είχαν οι εκλογές και τι περιεχόμενο η λέξη δημοκρατία; Η διεύρυνση της δημοκρατίας που επαγγελλόμαστε σημαίνει ακριβώς θεσμοποίηση της λαϊκής συμμετοχής και απόφασης.

Η κρίση στην ευρωζώνη φαίνεται να ανακυκλώνεται και πολιτικά οι συσχετισμοί επιδεινώνονται, αν πάρει κανείς υπόψη τα αποτελέσματα των γερμανικών εκλογών ή τη θεαματική άνοδο της ακροδεξιάς στη Γαλλία. Θεωρείτε ότι αυτά δυσχεραίνουν τους στόχους του ΣΥΡΙΖΑ, ιδιαίτερα τη θέση για μια διεθνή διάσκεψη για το ελληνικό χρέος;

Αυτό που χρειάζεται κατά τη γνώμη μου είναι να ξεκινήσει από κάπου η πολιτική ανατροπή που επωάζεται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Εκτιμώ ότι αυτή η ανατροπή θα ξεκινήσει με την ανάληψη της εξουσίας από τον ΣΥΡΙΖΑ στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό θα αποτελέσει παράδειγμα για όλους τους λαούς της Ευρώπης, θα αποτελέσει πλήγμα στο κλίμα φόβου που καλλιεργείται από την ελίτ του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, σε τελική ανάλυση θα αποδείξει ότι ένας άλλος δρόμος προς την κοινωνική ανάπτυξη είναι δυνατός.

- Τελικά, είναι «άκρο» ο ΣΥΡΙΖΑ; Τι απαντάτε σ' αυτούς που σας καταλογίζουν φοβική και καχύποπτη αντίδραση στους κυβερνητικούς χειρισμούς για τη Χ.Α.; Έχει να φοβάται κάτι ο ΣΥΡΙΖΑ, όπως υπαινίσσονται κυβερνητικά στελέχη;

Οι γελοιότητες της ακροδεξιάς παρέας γύρω από τον κ. Σαμαρά δεν έχουν καμία αποδοχή στην ελληνική κοινωνία. Ο κόσμος ξέρει ότι ακραίοι είναι εκείνοι που χαριεντίζονταν τόσον καιρό με τη Χρυσή Αυγή, εκείνοι που σκεφτόντουσαν κυβερνητική συνεργασία με τη ναζιστική συμμορία! Ευτυχώς υπάρχουν πολλά στελέχη στη ΝΔ που τηρούν σαφείς αποστάσεις από αυτήν την ακραία πολιτική.

- Εξ όσων φαίνεται οι δανειστές για την κάλυψη του δημοσιονομικού και χρηματοδοτικού κενού δεν αποκλείουν νέα μέτρα. Θα τα άντεχε, κατά τη γνώμη σας, η κυβέρνηση; Ποιος είναι ο πολιτικός της ορίζοντας;

Είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν νέα μέτρα για την κάλυψη του δημοσιονομικού κενού, και είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει ξεχωριστό πακέτο μέτρων που θα συνοδεύει το δάνειο για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού. Η κυβέρνηση όμως δεν αντέχει, δεν έχει το «πολιτικό κεφάλαιο» που απαιτείται για να επιβάλλει νέα μέτρα. Αυτός είναι ο λόγος που εκλιπαρεί για καθυστερήσεις και ταυτόχρονα προσπαθεί να μεταμφιέσει τα νέα μέτρα. Για παράδειγμα άρχισαν ήδη να εξορκίζουν τα «οριζόντια» μέτρα. Το πρόβλημά τους είναι ότι όλα αυτά έχουν ξαναγίνει και πέφτουν επικοινωνιακά στο κενό.

- Δημοσκοπικά καταγράφεται μια «ισορροπία τρόμου» και η εν εξελίξει εξάρθρωση της νεοναζιστικής Χ.Α. δεν φαίνεται να το αλλάζει αυτό. Τι μπορεί να κάνει, κατά τη γνώμη σας, ο ΣΥΡΙΖΑ για να «φύγει μπροστά» και δημοσκοπικά;

Υπάρχουν δύο ζητήματα σχετικά με τις δημοσκοπήσεις. Το πρώτο είναι ότι ένα μεγάλο μέρος των ερωτώμενων δεν απαντά στις δημοσκοπήσεις. Εμείς εκτιμούμε ότι αυτό το κομμάτι που δεν απαντά αλλάζει τα πραγματικά δεδομένα σε μεγάλο βαθμό. Το δεύτερο ζήτημα είναι ότι η κοινωνική δυναμική θα μεταβληθεί ριζικά μόλις επιτευχθεί ο στόχος του ΣΥΡΙΖΑ, που είναι η προσφυγή στη λαϊκή ετυμηγορία. Τότε θα συμβεί το δεύτερο μέρος της μεγάλης πολιτικής ανατροπής που ξεκίνησε τον Μάιο του 2012: εκτιμούμε βάσιμα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι αυτοδύναμος και ο λαός πολύ δυνατός.